POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

POŠTNO ČEK. RAČUN ŠT. 10.860

OBRTNI VESTNIK

STROKOVNI LIST ZA POSPEŠEVANJE OBRTI IN ZAŠČITO OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE

»OBRTNI VESTNIK«, SPLOŠNO VELJAVNO IN NEODVISNO GLASILO OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE, IZHAJA 1. IN 15. V MESECU // STANE CELOLETNO DIN 40.—, POLLETNO DIN 20.—, POSAMEZNA ŠTEV. DIN 2.—. // ZAKLJUČEK REDAKCIJE 10. IN 25. V MESECU. // NEFRANKIRANI DOPISI SE NE SPREJEMAJO. // ROKOPISI SE NE VRAČAJO. //

»OBRTNI VESTNIK« PRINAŠA OBJAVE, RAZGLASE IN VESTI VSEH OBRTNIH ORGANIZACIJ IN UPRAVNIH OBLASTI KRALJEVINE JUGOSLAVIJE TER NAJVAŽNEJŠE VESTI IZ INOZEMSKEGA OBRTNIŠKEGA SVETA. // UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA ŠTEV. 4. // PONATISI DOVOLJENI Z NAVEDBO VIRA. // TELEFON 35-23 //

XXI. LETNIK. V LJUBLJANI, 1. AVGUSTA 1938. ŠTEV. 15.

Apel izvršnega odbora za prireditev I. drž. obrtne razstave v Beogradu

Jugoslovenskemu obrtništvu

Podkrepimo ob 20-letnici naše države s skupnim sodelovanjem visoki stanovski idealizem in konstruktivnost obrtnega stanu

Pod visokim pokroviteljstvom Nj. kralj. Vis. kneza namestnika Pavla, bo v času od 8. do 25. oktobra tega leta v Beogradu I. državna obrtna razstava, ki bo istočasno prva obrtna prireditev take vrste v naši državi. S strani organizatorjev se že vrše obširne priprave, da bi bila ta razstava čim bolje izvedena, da bi tem bolj služila svojemu cilju in da bi bila v tem bolj koristna za naše obrtništvo. Vendar je uspeh razstave odvisen od obrtnikov samih. Radi tega se obračamo na vse jugoslovenske obrtnike, da s svojo številno udeležbo in s kvalitetnimi proizvodi na razstavi dokažejo kupujoči javnosti kakor tudi merodajnim faktorjem, da je obrtništvo tako kot proizvodni kakor tudi družabni tvorec, činitelj, s katerim je treba resno računati.

Pomen razstave je za obrtnike zelo velik. To posebno dandanes, ko obrtništvo v svoji borbi za delo in obstoj naletava na vedno večje težkoče. Razstava mora biti izraz moči in ustvarjajoče sposobnosti našega obrtništva. Koristi od razstave so za obrtnike brez dvomne. Ker obrtnik ne razpolaga z zadostnimi materijalnimi sredstvi, bo razstava pomenila zanj to, kar pomeni za veliko industrijo drago plačana reklama. Obrtništvo bo imelo najboljšo priliko, da na najuspešnejši način celokupno javnost in kupujočo publiko vpozna z kvaliteto svojih proizvodov, da propagira zanj in da si razširi krog svojih naročnikov. Z veliko izbiro svojih proizvodov in s svojo sposobnostjo bo imelo obrtništvo priliko da dokaže svojo doraslost v današnjem času in da na drastičen način dokaže, da se mnogi predmeti, radi naše preskromne reklame prodajajo dražje in pod drugo tujo etiketo, čeprav so proizvodi naših rok. Propaganda obrtniških proizvodov preko razstave ima nadalje namen, da vzgoji pri kupujoči javnosti zavest o prednosti rokodelskega strokovnega dela. Da bi se to doseglo, mora imeti razstava umetniško-obrtni značaj. Na njej bodo mnogi obrtniki, o katerih se često ničesar ne čuje, pokazali kakšne prvorazredne sposobnosti, ki meje na umetnost, se krijejo v njihovem delu. Delo v vzornih obrtnih delavnicah na razstavi bo pokazalo kupujoči javnosti, kako se vrši proces proizvodnje v obrtnih delavnicah današnjega časa in ji nudilo možnost neposrednega poznavanja obrtniškega dela. Razstava bo imela tudi poučni značaj za same obrtnike, ker bodo spoznali medsebojni način dela in odstranili nedostatke pri svojem delu, in ga primerjali glede na racionalizacijo proizvodnje. Industrija, ki bo prišla v poštev na razstavi v kolikor koristi obrtniški proizvodnji, bo zainteresirala obrtnike tudi kot kupce. Poleg tega bo razstava imela to dobro stran, da bo obrtnike privedla neposredno v zvezo z njihovimi dobavitelji, da bo torej odstranila posredništvo in s tem znižala nakupne cene, kakor tudi nudila vpogled večje izbire surovin. Končno bo taka prireditev, ki enako zanima obrtništvo vse naše države, pritegnila z ozirom na najugodnejše pogoje za razstavljanje ogromno število obrtnikov iz vseh krajev države, ki se bodo na ta način medsebojno spoznali in se vzajemno bodrili v težki borbi za obstoj.

Obrtniki!

I. državna obrtna razstava, ki se s temi cilji prireja v Beogradu nima nobenega obeležja prestiža tega ali onega mesta ali pokrajine, temveč ima splošni obrtniški karakter. Interesi obrtnikov v posameznih pokrajinah si ne nasprotujejo. Njihove težnje in stremljenja kakor tudi njihove težkoče so enake. In če smo dosledni, tedaj moramo skrbeti, da bo razstava ogledalo naših moči ter naših sposobnosti, naše skupno delo in naš skupni interes.

Poleg obrtnih izdelkov, ki bodo razstavljeni, bo razstava prikazala tudi ostale oblike obrtniškega življenja. Tako bo pokazala zgodovinsko-kulturni del našega rokodelstva, obrtniški tisk in literaturo ter nudila sliko gospodarskega in socialnega pomena obrtništva v sedanjosti in njegove vloge v bodočnosti. Razen tega, izpopolnjena z brezštevilnimi manifestacijami obrtniškega značaja, kongresi, predavanji, strokovnimi tekmami, bo imela razstava popolno obeležje rokodelske solidarnosti in sposobnosti, kar bo še bolj ojačilo duhovno edinstvo za skupno borbo zaradi boljše bodočnosti in pravičnejšega položaja obrtnikov. Obrtništvo, ki je v naši državi zastopano po 200.000 članih z ogromnim številom pomožnega osobja in članov družine, ki žive izključno od obrtniškega dela, mora preko razstave pokazati jasno in odločno svojo važnost in upravičiti prizadevanja, ki jih dela za svoj boljši položaj v naši sredi, v kateri predstavlja enega najkonstruktivnejših elementov.

Obrtniki!

Pokažimo svojo maksimalno samozavest in razumevanje tako da bo vsa akcija obrodila čim več koristnih sadov. Moramo se zavedati, da je naš uspeh odvisen od števila sodelujočih in od naporov, ki jih bomo doprinesli pri izvedbi tega dela. Kolikor razumevanja, samozavesti in solidarnosti, toliko uspeha.

V dneh, ko obrtništvo preživlja mnoge težkoče, ono ne sme ostati ravnodušno napram naporom, ki jih zastavljajo njegove poklicane ustanove za njegov napredek. Obrtništvo se mora pri tem delu aktivno izživljati. Današnji čas nas uči, da se moramo v obrambi svojega stanu posluževati onih sredstev, ki se z uspehom uporabljajo v vsem svetu. Tako uspešno sredstvo je tudi ta razstava. Na nas leži odgovornost, da jo izkoristimo. Vsa bojazen naj odpade, vera v sebe naj se poživi, vsi napori naj se zedinijo v tem koristnem delu, tedaj bo uspeh brezdvomen. Naše obrtništvo je doslej v mnogih slučajih pokazalo kaj zna in kaj zmore. Naj tudi ob tej priliki vloži vso svojo zmogljivost v zavesti važnosti te prireditve. Zato smo uverjeni o tem, da bodo vsi pravilno znali ceniti velik pomen tega skupnega nastopa vsega jugoslovenskega obrtništva. Pozivamo vse k sodelovanju in pripravljanju k udeležbi na razstavi, pričakujoč že vnaprej močan odziv obrtništva iz vse države.

V kolikor bomo z razstavo uspeli, v toliko bodo imeli obrtniki več koristi. Ozirajoč se dosledno, da tvori toliko moči kolikor vrednosti znamo ceniti, od veličine uspeha razstave bomo dosegli moč obrtništva in s tem ravno toliko razumevanja od merodajnih faktorjev in toliko naklonjenosti od celokupne javnosti pri reševanju naših obrtniških vprašanj. Razen tega bodo strokovne, komercijelne in splošne vzgojne koristi od rastave za vsakega obrtniki posebej neprecenljive. Ker je torej vprašanje uspeha razstave odvisno od nas posameznikov, tedaj se moramo takoj oprijeti posla i posamezno, kakor preko organizacij, da bo razstava dostojna našega obrtništva. Ne oklevati! Ne se slepiti z mislijo, da je še dovolj časa do razstave. Res je, časa je še dovolj, toda treba ga je čim preje in čim bolje izkorsititi.

Obrtniki, pokažite svoje zanimanje v obrambi splošnih gospodarskih pozicij obrtništva.

Obrtniki, dokažite s svojo zavestjo in razumevanjem da ste pripadniki važnega gospodarskega stanu, ki ve kaj hoče. To je zahteva skupne borbe za pravičnejši položaj in boljšo bodočnost našega obrtništva.

Zato se sleherni dan vprašajte: ali ste napredovali s pripravami predmetov za razstavljanje na 1. državni obrtni razstavi, ki naj vas čim dostojnejše reprezentira. To zahtevajo naši osnovni, kakor stanovski tako tudi osebni interesi.

V Beogradu, 1. julija 1938.

IZVRŠNI ODBOR
1. državne obrtne razstave v Beogradu

Poravnajte naročnino!

Proslava 20 letnice Jugoslavije v Mariboru

V dneh od 6. do 15. avgusta t. l. se bo proslavila v Mariboru dvajsetletnica Jugoslavije z narodno slavnostjo, sestoječo iz razstave, ki bo prikazala 20-letni razvoj Maribora in zaledja. Vršil se bo tudi velik narodni tabor in sicer dne 14. avgusta. Proslava dvajsetletnice Jugoslavije v Mariboru je važna za našo narodnostno in državno idejo. Maribor je bil vsa desetletja ognjišče domače narodne kulture. Maribor je vodil narodno-obrambne boje in je pod vodstvom generala Majstra postavil pred 20 leti Jugoslaviji državne mejnike na severu. Maribor hoče rasti v svobodi in z njo čuvati državno mejo.

Razstava »Maribor 1918—1938« bo pokazala bilanco prosvetnega, kulturnega in socialnega razvoja Maribora in njegovega zaledja v jugoslovenski dobi. Na razstavi bodo sodelovale vse mariborske prosvetne, kulturne in socialne organizacije, ki bodo podale v lastnem delokrogu svoje delo in svoj razvoj, obenem s temi organizacijami prireja razstavo tudi mesto Maribor. Ta jubilejna razstava bo podala vse aktivne in pozitivne strani dvajsetletnega razvoja Podravja in Pomurja v zadnjih letih, na podlagi česar bomo lahko usmerili razvoj za bodočnost.

Drobne vesti zadnjih dveh tednov

× **Službene novine** prinašajo Uredbo o kontroli sadja in sadnih izdelkov za izvoz.

× **Na intervencijo** mestnega poglavarstva v Osijeku je bila znižana cena kruhu in mesu. Tudi mariborski peki so znižali ceno kruhu.

× **V Ljutomeru** je preminul Fran Šeršen, hotelir in trgovec, član uprave Združenja trgovcev v Ljutomeru itd. Pokojnika so vsi spoštovali in ljubili zaradi njegovih vrlin. Že njegov pogreb je pričal o veliki priljubljenosti blagega pokojnika. Naj mu bo ohranjen časten spomin. Žalujočim naše iskreno sožalje.

× **Letošnji ljubljanski velesejem** bo v dneh od 1. do 13. septembra. Velesejem bo zopet lepa revija našega gospodarstva. Zagrebški sejem bo od 27. avgusta do 6. septembra, beograjski pa od 10. do 19. septembra t. l.

× **Uredba o klasifikaciji** gostinskih obratov ter maksimiranje cen v teh obratih je izšla.

× **Bat'a** je pričel izdelovati v Borovem škatle za čevlje in galoše. Izdela se do 35.000 komadov dnevno. Dobil je dovoljenje za lastno opekarno v Borovem, ker namerava razširiti tamkašnje industrijske zgradbe. Polagoma bo torej prevzel masno produkcijo vseh najvažnejših gospodarskih panog.

× **Zbornik Jugoslovenskega gospodarstva.** Poročali smo že o tem zborniku »Svoj svome«, ki bo izšel v Beogradu koncem tega leta kot spominsko delo ob dvajsetletnici Jugoslavije. Zbornik bo imel svečani del, propagandni del, odresar vseh gospodarskih ustanov in podjetij ter oglase posameznih podjetij. V tem zborniku naj bi bili naslovi vseh gospodarskih podjetij v Jugoslaviji. Knjiga bo obsegala ca. 60 tiskovnih pol. Bližje informacije se dobe: Beograd, pošt. predal 752. Sprejmejo se tudi poverjeniki za vse kraje v državi, kateri dobijo dobro nagrado za svoje delo.

× **Pri ljubljanskem okrožnem uradu** za zavarovanje delavcev je bilo v mesecu juniju zavarovanih 104.435 delacev in delavk. To je doslej najvišje število, ki ga je dosegel OUZD. Poprečna zav. mezda je znašala za moške 26.87, za ženske 19.92. Skupna dnevna mezda pa je znašala din 2,584.236.

× **1. septembra** bo v Beogradu občni zbor Glavne zadružne zveze, ki se bo prilagodila novemu združnemu zakonu ter tako potem prevzela reprezentanco vsega jugoslovenskega zadružništva.

× **Izseljenska zbornica** je bila ustanovljena v Ljubljani.

× **Jugoslovensko gasilstvo** šteje skupno 79.794 aktivnih članov, ki so organizirani v 2409 četah. Na Slovenijo odpade 953 čet.

× **Poštno ministrstvo** bo uvedlo avtomatične telefonske centrale v Celju in Kranju.

× **Naša čipkarska obrt** ima zelo slabe zglede za izvoz, ker tuje države, zaradi brezposelnosti svojih čipkaric, omejujejo uvoz tega blaga.

× **Obmejni promet** med našo državo in Nemčijo je zelo nazadoval v zadnjem času, zato so prizadeti tudi naši obmejni obrtniki.

× **Po poročilu PAB** je v dravski banovini nad 42.000 kmetij prezadolženih, ki dolgujejo nad pol milijarde dinarjev. V dravski banovini plača vsak prebivalec 812 dinarjev državnih in 244 din samoupravnih davščin; v ostali državi pa odpade na posameznega prebivalca le 441 din državnih in 139 samoupravnih davščin.

× **V ljubljanski bolnici** sta preminuli, soproga našega tovariša stavbenika g. Danijela Batelina in soproga g. Boža Račiča, ravnatelja Osrednjega zavoda za ženski domači obrt. Bodi jima ohranjen trajen spomin, žalujočim naše sožalje.

× **V Zagrebu** bo trajal kulturni teden od 28. avgusta do 4. septembra.

× **Krojači konfekcijonisti** in delavci v Zagrebu so pričeli štrajk, ker prejemajo za izdelavo cele obleke z vatiranimi rameni samo 35 din.

× **Velika kmetijska razstava** Male antante bo otvorjena v začetku septembra v Bukarešti.

× **Naša država** ima nad 9 milj. konjskih sil v svojih vodnih silah, torej skoraj toliko kakor velika Rusija, ki je prva v Evropi. Od tega izkoriščamo samo 2.5%.

× **Mednarodni kongres** časopisnih založnikov in izdajateljev bo prihodnje leto v Beogradu.

× **Nov kovan denar** po 10, 20 in 50 din bomo dobili, na katerih bo slika kralja Petra II.

× **Vsedržavni učiteljski kongres** bo od 20. do 23. t. m. v Zagrebu.

× **Prihodnja olimpijada,** ki bi se morala vršiti v Tokiu, bo na Finskem v mestu Helsinkih. Naše državne nacionalne fizične in moralne moči smo dokazali na reviji slovanskega sokolstva v Pragi, ki je za nas večjega pomena kot vse svetovne olimpijade.

× **Kot je znano** je bil z odlokom g. ministra trgovine razpuščen zborn. svet obrtne zbornice v Skoplju. Glasom poročil iz Skoplja je državni svet na pritožbo predsednika in sveta zbornice razveljavil omenjeni odlok g. ministra TI o razrešitvi zborničnega sveta in uvedbi komisarjata. Vzrok razpustitve so bili stalni nesporazumi v svetu ter manjšini predsedstva, ki je bila dela nezmožna ter ni mogla prevzeti svojih nalog. Državni svet je razveljavil odredbo ministra, z motivacijo, da ni bilo razloga za motenje složnega dela, kajti pritožbo so predložili predsedstvo in vsi 25 svetniki skupno. Zahteva, da tajnik zbornice g. Časlav Nikitović ostaja več časa na zborničnem delu nego v parlamentu, še ni razlog za razpustitev zborničnega sveta.

× **Ker so prejemali** v Nemčiji strokovni delavci od privatnih podjetij večje plače nego od države, ta ni mogla dobiti dovolj delavcev za izvedbo štiriletnega načrta. Zato so sedaj urejene ne samo minimalne nego tudi maksimalne plače.

× **V Nemčiji uporabljajo** mesto črev za izdelovanje najrazličnejših klobas in mesnih izdelkov celofanske preparate, ki so mnogo pripravnejši in bolj higienski pri izdelovanju mesnih izdelkov. Izdeluje jih tvrdka Kalle & Co., Wiesbaden-Biebrich. Za naše klobasičarje so taki izdelki gotovo še novost.

× **Sredstvo proti preprečevanju razpada** lesenih predmetov zaradi gobe, črvivosti, je Xyilamon preparat (Alkaliwerke Westeregeln - Hannover). Priporočljiv je v vseh slučajih lesnih zgradb trajnega značaja.

Sejmi

1. avgusta: Pišece, Trbovlje, Novo mesto;
2. avgusta: Dravograd, Sv. Lenart v Sl. goricah, Ormož, Ptuj;
3. avgusta: Krško, Zagorje ob Savi, Celje, Videm ob Savi;
4. avgusta: Sv. Peter pod Sv. Gorami, Št. Ilj pri Velenju, Črnomelj;
5. avgusta: Maribor, Črna; Ledberg, Zid. most, Krašnja pri Kamniku;
6. avgusta: Brežice;
8. avgusta: Št. Vid pri Blokah, Ribnica, Studenec pri Krškem, Svetina, Središče;
9. avgusta: Maribor, Radeče pri Zidanem mostu, Kamnik, Ljutomer, Ormož;
10. avgusta: Dob pri Kamniku, Rovte pri Log, Št. Lovrenc na Temnici, Brežice, Gor. Radgona, Podčetrtek, Razkrižje, Slov. gradec, Celje;
12. avgusta: Rakek, Sv. Jurij pri Celju, Maribor;
13. avgusta: Brežice;
14. avgusta: Leskovec, Toplice;
15. avgusta: Trbovlje;
16. avgusta: Metlika, Ormož, Cerklje, Dolenja vas, Lesce, Lož, Škofja Loka, Šmarje, Trebnje, Vače pri Litiji, Vel. Lašče;
17. avgusta: Ljubljana.

NAŠE TRŽIŠČE

Živina: povprečna cena za debele vole 4.50 — 5.25, plemenski 4.50 — 5.75, klavne krave 4—5, plemenske 3.50—4.50, klobasarice 2.50—3.50, mlada živina 4.50—6, molzne krave 4—5.50, teleta 5—6.50 din kg.

Svinje: Povprečne cene za debele svinje 8—10, pršutarji 8—9, plemenske svinje 6.50 do 8, mladi pujski 5—6 tednov stari 90 do 120, 5—7 mesecev stari 400—450, eno leto stari 700—800 din.

Kože: goveje, surove 12 din, telečje 10 do 12 din, svinjske po 8 din za kg.

Mlečni izdelki: mleko l. 2.25—2.50, surovo maslo 24—28, čajno maslo 28—34, boh. sir 26—28, sir trap. I. 20—22, jajca 0.65 do 0.70.

Mlevski izdelki: moka štev. 0 3.95—4.15, štev. 5 3.35—3.75.

Žito: pšenica kg 2.70.

Kurivo: premog 1 tona 380—405.

Krma: seno sladko 1000 kg 75 dinarjev.

VREDNOST DENARJA

1 angl. funt 238, 1 amerik. dolar 43.30, 1 nemška marka 14.5, 1 alb. frank 14.10, 1 fr. frank 1.33, 1 švic. frank 10, 1 ital. lira 2.27, 100 bolgar. levov 44.50, 100 rumun. lejev 32.40 din.

Čitajte, naročajte in širite OBRTNI VESTNIK!

VELIK NARODNI TABOR V MARIBORU

Vrhunec proslav dvajsetletnice obstoja Jugoslavije bo velik narodni tabor, ki ga vsa narodna društva in drugi činitelji prirede dne 13. in 14. avgusta v Mariboru. Objavljen je že podroben spored za glavne dneve. Vsak, kdor pride že v soboto, se mora brezpogojno prijaviti radi preskrbe prenočišč, ki bodo skupna kakor tudi radi prehrane, ki bo odrejena na podlagi došlih prijav. V soboto zvečer bo baklada po mestu, v nedeljo zjutraj budnica, maša nato ob 10. sprevod in tabor, popoldne bo ljudska veselica, ki bo zaključena pozno zvečer z žarometi.

Računajo, da se bo zbralo tega dne v Mariboru do 50.000 ljudi. Organizacijo udeležbe za posamezne sreze so prevzele občine in organizacije, pri katerih se bodo dobile taborske knjižice, ki bodo stale po dva din ter znaki istotako po dva din. Posestnik obeh bo imel prost vstop na vse prireditve tabora. Za potovanje v Maribor je dovoljena v času od 10. do 20. avgusta četrtinska vožnja.

Pozivamo obrtništvo, da se udeleži polnoštevilno teh narodnih manifestacij. Prijave se morajo zaključiti do 2. avgusta. Udeleženci iz Ljubljane in okolice se lahko prijavijo tudi pri Obrtniškem društvu v Ljubljani (Sv. Petra c. 4), kjer dobe legitimacije in znake ter navodila.

Pozivamo slovenske obrtnike k sodelovanju pri I. državni obrtni razstavi v Beogradu!

Mnogi slovenski obrtniki so bili toliko srečni, da so imeli priliko videti krasno berlinsko razstavo, ki je postavila vso svetovno obrtno produkcijo v novo fazo njenega bodočega razvoja. Vse evropske kulturne države so pokazale svoje najboljše kar so mogle nuditi svetu na vpogled; postavile so si s tem mejo dosedanjega obrtniškega ustvarjanja, določile so si pa s tem tudi program za svoje bodoče delovanje na strokovnem obrtniškem polju.

Naša država je nastopila s svojimi obrtniškimi proizvodi sporazumno z vsemi zbornicami v državi, kar je dalo naši skupni akciji pravi prestižen pomen in sploh možnost za tako širokopotezno udeležbo na odličnem mednarodnem mestu. S tem si je torej tudi naša država postavila svoj delovni program, katerega bomo ustvarili in izvedli le na podlagi složnega sodelovanja.

Iz poročil, ki prihajajo iz vseh na tej veliki obrtniški manifestaciji soudeleženih državah, se trudijo vse, da po vseh svojih močeh, uspeh, ki je bil dosežen na razstavi v Berlinu ohranijo in ga izkoristijo v dobrobit in napredek sodobne obrti.

Tudi naši tovariši ne mirujejo. V Beogradu se pripravlja velika državna razstava, ki bo prva take vrste v Jugoslaviji. Srečno naključje je hotelo, da bo ta prva naša skupna manifestacija ravno ob dvajsetletnici naše močne in velike Jugoslavije. Že to je zadosten pogoj, da se nihče izmed nas, ki mu razmere in pogoji dopuščajo, ne odtegne od sodelovanja.

Podpisana Zveza se pridružuje apelu izvršnega odbora, katerega objavlja »Obrtni vestnik« na drugem mestu. V tem pozivu so navedene vse prednosti in koristi te velike skupne akcije. Mi zavedni slovenski obrtniki pa, ki se lahko povsod in vedno postavljamo s svojo konstruktivnostjo, se moramo ob tej priliki še bolj izkazati in poudariti eminentno važen pomen nastopa vsega jugoslovenskega obrtništva ob priliki I. jugoslovenske razstave v Beogradu že z ozirom na to, ker bodo po uspeli berlinski obrtni razstavi oči vsega sveta obrnjene na nadaljevanje naše skupne stvari.

Slovensko obrtništvo pa je poleg tega zainteresirano, da si z udeležbo na tej državni razstavi pridobi tržišče tudi v drugih krajih naše države, v ostalih sosednih državah, osobito na Balkanu.

Razstavni paviljoni bodo razporejeni po strokah, predmeti bodo označeni z imenom in bivališčem izdelovalca. V slučaju, če bodo razstavljalci kolektivno razstavljali, bo ta skupina še poleg tega posebej označena. Na ta način bo razstava predstavljala po svojem namenu skupinsko celoto.

Cena vstopnic bo za vse posetnike enaka ter bo znašala 5 din. Za potovanje na razstavo bo dovoljen popust na železnici, ravno tako za prevoz blaga. Poleg tega pa se bodo organizirala cenena skupinska potovanja, o čemer bo pravočasno objavljeno. Ob priliki razstave se bodo vršili strokovni kongresi. Do danes je že fiksiran brivski kongres za 10 oktober, na 23. kongres frizerjev ter nagradno tekmovanje brivcev in frizerjev. V kratkem bodo objavljeni programi za te in vse ostale kongrese.

Prijavnice za udeležbo na razstavi so že na razpolago, dobe se pri Zvezi obrtnih društev v Ljubljani, ki daje vsem posameznikom tudi radevolje podrobne informacije ter sprejema prošnje za brezplačno razstavljanje glasom razpisa izvršnega odbora.

PRIPRAVLJAJTE SE ZA UDELEŽBO NA RAZSTAVI V BEOGRADU!

Zveza obrtnih društev Dravske banovine v Ljubljani.

Obrtno društvo za Novo mesto in okolico v Novem mestu priredi v nedeljo 7. avgusta t. l. veliko ljudsko vrtno veselico. Pričetek ob 4. uri pop. na vrtu gospoda Ivana Osolnika v Bršlinu. Vstopnina 2 din. Godba — ples — srečolov itd. Za vse goste bo dobro poskrbljeno. Vabimo vse obrtnike, da se v velikem številu odzovejo vabilu novomeškega obrtnega društva. Obrtniki in njihovi prijatelji iz okolice naj napravijo tega dne enodnevni izlet v lepo Novo mesto!

Esslinger rolete

sestavljene ali samo letvice

dobavlja

J. K. DETIČEK,

PESJE-VELENJE

Mizarji imajo popust!

Dobave in licitacije

Komanda podvodnega orožja v Kumboru sprejema do 9. avgusta ponudbe za dobavo krp ter bombaža (desinf.) i. sl. — Mornarska Komanda v Šibeniku sprejema do 16. avgusta ponudbe za dobavo raznih pil, ključev, kladiv i. sl. — Kom. pom. arz. v Tivtu sprejema do 24. avg. ponudbe za dobavo raznih tehn. predmetov.

Pri štabu dravske div. oblasti v Ljubljani se vrši 3. avgustva of. lic. za dela na Int. slag. v Mariboru; 4. avg. za objekt vojašnice Vit. Kralja Aleksandra Uedinitelja v Mariboru; 5. avg. za dela na II. in III. obj. int. slag. v Mariboru.

4. avgusta pri Odd. zavoda za izradu v. odeće v Zagrebu za dobavo smučarske opreme.

8. avgusta pri Štabu za utrjevanje v Ljubljani of. lic. za inst. el. toka in sign. zvoncev.

22. avgusta pri gradb. odd. Dir. drž. žel. v Subotici of. lic. za gradnjo novega magazina v N. Sadu.

3. avgusta pri Obl. upravi boln. fonda Dir. drž. žel. v Ljubljani se vrši lic. za nabavo in montažo rentgen aparata

Vsi predmetni oglasi so na vpogled pri ZTOI v Ljubljani.

Še eno pojasnilo o pavšalnem obdavčenju malih obrtnikov

Kljub temu, da je odredba o pavšalnem obdavčenju z raznimi pojasnili popolnoma točno določena, se nekatere davčne uprave pri obdavčenju malih obrtnikov še vedno ne znajo pomagati ter često malemu obrtniku naložijo pridobnino po svoji individualni oceni. Zato prihajajo še vedno pritožbe obrtništva, ki bi moralo biti pavšalno obdavčeno in mu povzročajo nepotrebne stroške. Da bi se končno odvrnilo te sitnosti od obrtnikov, ki stanujejo v krajih z do 20.000 preb., je obrtna zbornica v Beogradu zahtevala od ministrstva pojasnilo, ki pravi sledeče:

»V zvezi z odredbo § 19 fin. zakona za l. 1937-38 in v zvezi z čl. 59. Zakona o nep. davkih, je odd. za davke min. financ že v svojem razpisu z dne 1. aprila 1937. točno pojasnil, kdo se ima smatrati za malega obrtnika in kdo ima pravico do pavšalnega obdavčenja glasom § 19. Ker se torej davčne uprave kljub temu ne ravnajo po teh predpisih se opozarja še na sledeče:

V smislu odredbe st. 9 čl. 59 zak. o neposrednih davkih, spadajo med male obrtnike mesarji tudi v takem slučaju, če prodajajo poleg mesa še klobase, ki jih sami izdelujejo iz mesa živine, ki jo sami koljejo, če kuhajo milo iz neuporabljivih masti in odpadkov doma zaklane živine ter prodajajo surove kože od živine, ki so jo doma zaklali in so meso v lastni delavnici prodajali. V kolikor posamezni mesarji kupčujejo v navedenih slučajih s tujim, kupljenim blagom, ne spadajo pod pavšalno obdavčenje, temveč jim pridobnino odmeri davčni odbor, če pa tako podjetje posluje v industrijskem obsegu, spada v I. grupo čl. 42. o neposr. davkih.

Nadalje je v razpisu tega oddelka točno navedeno, da se morajo pavšalno obdavčiti mali producenti (proste obrti) našteti v stavku 3. čl. 7 Pravilnika o postopku pri osnovanju združenj, če izpolnjujejo pogoje iz čl. 59. Pravilnik je objavljen v »Služb. novinah« štev. 135 od 16. junija 1932, zato ga ne bomo ponovno navajali.

Gradbeniki ter izprašani zidarski in tesarski mojstri pripadajo ravno tako pod pavšalno obdavčenje, če ustrezajo § 19.

Če posamezni obrtnik izvršuje istočasno in v enem lokalu razne stroke, kot n. pr. kovaško-podkovaško, se ga obdavči z enim pavšalom.

To pojasnilo, skupno z ostalimi dosedanjimi, bo do gotove mere zmanjšalo pogrešno obdavčenje obrtnikov-pavšalistov.

Težka eksistenčna borba kolarske, kovaške in podkovaške stroke

V poslednjih letih gospodarske krize so najhuje trpele med ostalimi obrtnimi strokami posebno kolarska, kovaška in podkovaška stroka. Toda težave, ki jih njeni pripadniki preživljajo, niso samo vzrok krize, temveč moramo iskati njene posledice popolnoma drugje. Po vojni se je pričelo pri nas misliti najprej na industrijo, toda brez pravega načrta ali imajo vse panoge industrije iste pogoje za razvoj. Mesto, da bi se izvrševalo na industrijski način one predmete, ki smo jih v večji množini uvažali in ki so nam primanjkovali, je industrija prehajala na polje obrtne delavnosti. Drugi vzrok propasti kolarskih obrti je uvedba tkzv. režijskih del. Mnoga podjetja takoj po svoji ustanovitvi smatrajo za samo ob sebi umevno, da najamejo šušmarja, ki izvršuje protipravno vsa kolarska dela. Ne samo industrija, tudi razne državne ustanove in samoupravne ustanove vodijo tak način brezpravnega dela. Ni treba še posebej omenjati, da karteli, ki umetno tvorijo visoke cene, na isti način škodijo legalni obrti. Kakor druge obrti, trpi tudi kolarska radi preobremenitve z davki in dajatvami, posebno v zvezi z delavskim zavarovanjem.

Z ozirom na to bi bilo treba omejiti industrijsko proizvodnjo onih predmetov, ki so jih že prej izvrševale obrti. Onemogočilo naj bi se tudi izvrševanje rokodelskih kolarskih del preko neupravičenih oseb, pa bodisi v samostojnem ali z industrijo povezanim šušmarstvom. Prepovedalo naj bi se režijsko delo, ker je to protivno zakonskim določbam in življenjskim interesom obrtništva. Znižati je treba davke na znosno višino in ne smatrati obrtnika kot vir za finančno izkoriščanje. Ako se bo to izvedlo, tedaj bodo tudi ostale težave lažje premostljive.

Uvrstitev kisarniške in drugih sličnih prostih obrtnih strok med rokodelske poklice

Dokler ne bo novela obrtnega zakona nudila vsem doslej zakonito nezaščitenim obrtnim strokam enako pravico do obstoja in jih predvsem branila pred šušmarstvu, je določilo OZ. § 3 merodajno za presojo zmožnosti in upravičenosti obrtovanja. To določilo predpostavlja, da je potrebna za izvrševanje rokodelskega dela neka spretnost pridobljena na podlagi učenja in praktičnega dela. Če bi smatrali dandanes zakon za zadostno jamstvo legalnega obrtovanja, tedaj bi se rokodelstvo priborilo svoj ugledni položaj edino na podlagi tega zakonitega določila, ki bi ga branilo pred šušmarstvom.

In čeprav uživajo na podlagi § 23. OZ označene obrti vsaj neko najprimitivnejšo zaščito so mnoge obrti, ki so ravnotako vezane na strokovno znanje in spretnost, vendar jih doslej obrtni zakon ni smatral dovolj važne, da jih sprejme pod svoje okrilje. Časi, ko za obrtno udejstvovanje posameznikov ni bilo potrebno posebnih sposobnosti, a še manj teoretičnega znanja, so minuli. Iz splošnega pojma rokodelske delavnosti, so se do danes, tako kakor v znanstvenem svetu, tako tudi pri obrti razčlenile posamezne stroke, ki zahtevajo od posameznika mnogo več znanja in izobrazbe nego vsa nekdanja učenost in veda. Napačno bi bilo misliti, da je do danes že zaključena nadaljna delitev obrti.

Želimo ob tej priliki primerjati kisarniško obrt s sorodnimi obrti. Kisarniška obrt zahteva bolj, kakor katera koli druga stroka poleg spretnosti pri delu tudi temeljitega praktičnega in teoretičnega znanja, ki bi moralo biti tem bolj upoštevano, ker služi produkciji živil, tako kot druge istotako važne živilske panoge. V manjši meri obstojajo tudi že pri nas nadzorne oblasti nad živilsko proizvodnjo, posebno v večjih naseljih, kjer je nevarnost za obolenja večja. Toda v primeri s pazljivostjo, ki jo posvečajo razne kulturne države tem panogam, smo mi še zelo daleč. Toliko smo v tem pogledu še brezvestni, da dopuščamo, da ravno v tako važno živilsko produkcijo kot je kisarniška obrt posega vsak, kdor se mu zljubi brez znanja in izobrazbe. V Nemčiji imajo vse živilske panoge v vsakem večjem centru svoje poizkusne laboratorije, kjer se preizkušajo surovine in končni produkt.

Iz navedenega je razvidno, da si producent kisa svoje praktično in teoretično znanje ne more pridobiti tekom par tednov, temveč je potrebna učna doba pod vodstvom izkušenega kisarnarja in je radi tega potrebna prevedba kisarniške stroke iz prostih med rokodelske obrti. Splošno naobrazbo pa zahteva ta stroka že radi monopolnih odnosno trošarinskih predpisov. V fabrikacijske svrhe se upotrebljava alkohol, ki je v tem primeru trošarin prost, a ravno zato pod finančnim nadzorstvom. Poznavanje denaturacijskih in ostalih predpisov je tudi eden izmed temeljnih razlogov za to zahtevo.

Naši izdelovalci kisa so v povojnem času žrtvovali znatne zneske v svrho modernizacije svojih obratov, tako v tehničnem kot v tehnično-higijenskem pogledu. V ta namen so se mnogi izobraževali na lastne stroške v inozemstvu. Kisarniška stroka pa je ena od onih strok, pri katerih cena finalnega produkta ne odvisi toliko od cene surovin marveč to ceno določajo v glavnem le stroški, ki so združeni s predelavo in oplemenitvijo izdelka.V zvezi s prej navedenimi dejstvi pa iz te okolnosti še sledi, da so nelojalni konkurenci v tej obrti na stežaj odprta vrata. Država ima največji interes na tem, da se obrt uspešno in vsestransko zadovoljujoče razvija. Ako je obrt prosta, ali samo vezana na kako malo formalnost, bo priliv v to stroko velik, a slednje bo povzročilo, da se bodo pečali z isto tudi ljudje nestrokovnjaki, katerih namen bo v glavnem samo zaslužek, ne pa tudi zadovoljstvo konzumenta. Taka nebrzdana konkurenca pa doprinaša konzumentu škodo, a pravemu in vestnemu producentu lahko tudi gospodarsko propast.

V juniju 1933. leta so predstavniki kisarniške obrti napravili na ministra trgovine in industrije predstavko glede gornjega, toda jim do danes prošnja ni bila ugodena. Zato popolnoma upravičeno pričakujejo, da se v noveli OZ uvrsti kisarniško obrt, med obrti, ki se smejo izvrševati samo na podlagi predhodnega dokaza o izobrazbi.

Dolžnost vsakega obrtnika je, da je naročen na svoj strokovni list in da redno plačuje naročnino!

Znamke kot propagandno sredstvo za rokodelstvo

Koliko je rokodelstvo cenjeno kot last celokupnega naroda nam izpričujejo razni značilni narodni pregovori, s katerimi karakterizirajo posamezna ljudstva svojo nacionalno obrtno delavnost. V novejši dobi so tudi znamke prevzele uspešno vlogo propagande za rokodelstvo.

Nekoč je bil najbolj upoštevan najstarejši poklic čevljarski. Tako najdemo v Wagnerjevi seriji nemških znamk iz l. 1933. na 6 Rpf znamki čevljarja Hansa Sachsa, ki poje verze iz »Nürnberških mojstrov pevcev«. Rumunija in Tannu-Tuwa imata znamko iz leta 1906, odnosno iz l. 1927, ki predstavljata tkalko preprog. Nizozemska Indija, Estlandija in Rumunija prinašata na znamkah iz leta 1934 sliko ročne tkalke. Pletilca ribiških mrež in batik-tkalca najdemo tudi na seriji znamk Nizozemske Indije iz l. 1932. Serija znamk Belgijskega Konga 1923 in francoske Guineje 1938 prinašata sliko pletilca košar. Rumunska iz l. 1906 in 1934 kakor tudi Litva v l. 1933 prinašata sliko žensk ob kolovratu. — Gvadelope na seriji 1928 predstavlja tri mlinarje, Kuba pa ima na znamki iz l. 1937 sliko o stari proizvodnji sladkorja.

Mehanični obrti so vpodobljeni na nemških znamkah že v l. 1921., ki predstavlja kovače. Na seriji iz l. 1934 so prikazani kovač, zidar in kipar. Znamka 5 šil. avstrijske vrednosti prinaša l. 1936 skupino obrtnikov pri gradnji stavbe. Kamnosek je slikan na znamki San Marina iz l. 1923. Belgijski Kongo 1923 in Avstrija 1934 predstavljata lesnega delavca. Keramiko kot umetnost slikajo znamke Meksike l. 1934, Belgijske Urundi in Konga l. 1931. Kovaško stroko predstavlja nemška znamka iz l. 1934. Estlandija ima tudi znamko s kovačem, Nizozemska pa kotlarja in kleparja (l. 1931). Celo Mongolska ima na znamki strugarja (1932) in na znamki Belgije - Urundi l. 1931 vidimo usnjarja. USA ima na znamki iz l. 1933 (NRA) delovno skupino, v kateri je tudi obrtnik.

Take spominske znamke so lepa in primerna propaganda za obrt. Razne države so kot smo skušali tu na kratko predočiti, razumele njeno važnost. Države kažejo vrednost svojega gospodarstva že v znamkah. Zato bi lahko tudi naša država izkazala spoštovanje našim gospodarskim slojem z izdajo priložnostne serije takih znamk.

Obrtne organizacije imajo pravico stavljati svoje pripombe k predlogom obč. budžetov

Po zakonu o mestnih občinah ima vsaka oseba, ki plačuje neposredni davek, pravico stavljati svoje pripombe k občinskim budžetom. Nadzorstvo nad izvrševanjem vrši popolnoma upravičeno država, ki si je to tudi na zakonit način zagotovila. To je potrebno, da se uredi poslovanje občin na zakoniti podlagi.

Toda ob takih prilikah naj bi se mislilo poleg gospodarskih interesov občine tudi na položaj delavnega obrtništva. Budžeti naših občin so najvišji v državi, dočim so ravno naši gospodarski sloji najbolj občutno prizadeti od iz leta v leto slabše konjunkture. Iz tega sledi, da se morajo v začetku navedene ugodnosti, ki jih dovoljuje zakon o občinah poslužiti vsi zainteresirani sloji, posebno pa naše obrtništvo, ki je sorazmerno vedno najbolj obremenjeno. Posebno pozornost so dolžne polagati na to vprašanje naše organizacije ki so poklicane da ščitijo svoje člane. Z ozirom na to, bi smatrali tudi mi za primerno, da se v bodoče javni obračuni in budž. predlogi dostavijo vsem zainteresiranim gospodarskim organizacijam, da stavijo pravočasno svoje predloge. Nekajdnevni rok za postavljanje predlogov in za vpogled pa naj se podaljša najmanj na 15 dni.

Še en sovražnik obrtniškega pokreta!

Pod tem naslovom prinaša nek obrtniški list zanimivo razpravo o splošni indolenci med pripadniki vseh slojev; najbolj pa med obrtništvom, ki je sicer odvisno od lastnega dela. V vse ustanove, ki so odvisne od lastne inicijative se je zavlekla apatija ter rezerviranost tudi napram svojim lastnim stanovskim interesom ter splošno do obče koristnega dela.

Kako se dandanes čitajo časopisi? Starejšim vsa čast; oni prečitajo po navadi vse kar jim lahko služi v korist, dočim mlajši najprej požrejo sportno rubriko do zadnje črke, medtem ko ostalo vsebino lista ali samo površno pregledajo naslove, ali pa sploh ne. Časopis ali list, ki ne prinese športnih vesti zanje sploh ne obstoja. V redu bi bilo, ko bi se ti častilci športa tudi udejstvovali v športu, toda za to so preveč — leni. Vidimo torej da živimo v času brez vsakih višjih misli in ciljev. Kaj bo šele po nekaj desetletjih, ko bodo zavladali ti ljudje brez duha.

Kako malo smisla imajo danes ljudje za strokovno izobrazbo, ki je včasih služila za predpogoj napredka, opažamo po lastnih izkušnjah. Mnogi nimajo niti toliko časa, da bi prečitali svoj strokoven list, ali kakšno strokovno knjigo, ravno tako nimajo dovolj časa, ko je treba izvršiti kakšno delo v korist organizacije in v korist svojega lastnega stanu ter tako indirektno pomagati v njegovo lastno korist. Pač pa so takoj na delu, da vse kar je izvršeno, bodisi zlonamerno ali iz navade kritizirajo in jim ni žal časa, ki ga zabijejo v teh pogovorih brez haska po raznih lokalih, v popolnem brezdelju.

Mnogi se javnega dela ne udeležujejo, ker se ne čutijo sposobne. To ni pravi izgovor. Ravno v družbi enakomislečih, se človek največ nauči.

Da napravimo iz tega končen sklep. Brez dvoma bi bilo treba prenehati s takim življenjem. Radi te apatije tone splošni interesi. Mnoge zadeve bi se prej in bolje rešile, ko bi bilo več interesa za nje. Zato se moramo zbuditi iz tega mrtvila. Že v rani mladosti je treba deco privaditi, da bo vzljubila delo. Vsak, kdor je že prišel v kako mučno situacijo, naj bi se vprašal, ali ni tudi sam malo kriv pri tem, in ali je kaj ukrenil, da mu bo bolje. V 90% bi lahko rekli, da niso ničesar ukrenili, temveč da so skrb prepustili drugemu.

Stare korenine, ki so osiveli v težkih življenjskih preizkušnjah, naj pouče mlajši svet, da se mora zanimati za vse, kar se dogaja važnega okoli njega in kar se tiče njega samega. Na ta način si bodo preskrbeli zamenika, ki bo prevzel z veseljem njihovo delo, ki pomeni življenje.

Hvala Bogu imamo med obrtništvom lepo število mlajših, oduševljenih borcev. Oni so dolžni, da so ne samo oni sami vztrajni na delu, temveč, da kot apostoli budijo svoje tovariše iz mrtvila jim vlivajo nove vere v lastno moč in v boljše dni ter tako gredo vsi skupno v borbo za boljšo bodočnost obrtnega stanu. V današnjih teških časih ne bi smel nihče stati ob strani, temveč je treba splošnega sodelovanja vseh

Pred zaključkom lista smo prejeli žalostno vest, da je preminul na Jesenicah naš zvesti tovariš in sodelavec g. **LAZAR FILIP, mizarski mojster.** Pogreb, ki je bil v soboto 30. julija, je pričal o veliki priljubljenosti blagega pokojnika. Naj mu bo ohranjen trajen spomin. Preostalim naše iskreno sožalje!

Slovenski javnosti!

Zadnja velika povodenj Mure je izredno težko prizadela, prebivalstvo v naših severnih obmejnih okrajih ob Muri. Ponekod so vsi pridelki, posevki ter domovi čisto uničeni. Javna sredstva ne zadostujejo za vse nadloge. Zato se obrača Društvo prijateljev Slovenskih goric, ki vodi podporno akcijo, na vso slovensko javnost, da prispeva po svojih močeh. Prispevki se pošiljajo na ček. pol. omenjenega društva št. 16.463, s pripombo »za poplavljence«. Nabiralno akcijo je odobrila kr. banska uprava, ki bo razdelila nabrane zneske.

Priznanje Engelbertu Franchettiju

Združenje brivcev, frizerjev in sorodnih strok v Mariboru je na svojem občnem zboru dne 14. marca t. l. imenovalo gospoda Engelbert Franchetti-ja, bivšega brivskega mojstra in podpredsednika zbornice TOI v Ljubljani v priznanje in počastitev za dolgoletno požrtvovalno in uspešno delovanje za napredek in korist obrtništva, zlasti brivske in frizerske stroke za svojega častnega člana in mu namesto diplome votiralo vsoto Din 600.

Svečana proslava 50 letnice Združenja mesarjev in klobasičarjev v Mariboru. VELIKO ZBOROVANJE MESARJEV DRAVSKE BANOVINE

Združenje mesarjev in klobasičarjev v Mariboru bo proslavilo 14. avgusta, ob priliki velikega narodnega tabora svojo 50-letnico obstoja. Naslednjega dne, 15. t. m. bo veliko zborovanje mesarjev in klobasičarjev iz Dravske banovine. Vsa navodila daje Združenje mesarjev in klobasičarjev v Mariboru.

Zaposlitev tujcev v državi

Po najnovejši statistiki je zaposleno v jugoslovanskem gospodarstvu okoli 140.000 tujcev in sicer v industriji in obrti 84.000, prometnih in denarnih podjetjih 16.800, poljedelstvu in gozdarstvu 10.700, svobodnih poklicih 15.000 ter ostalih 13.500. Važno je, da so tujci nameščeni na najbolje plačanih, vodečih mestih. Po nacionalni pripadnosti je največ Nemcev, Madjarov, Rusov in Čehov.

Otvoritev zadružne prodajalnice hrvatskih čevljarjev v Zagrebu

Zagrebški čevljarji bodo v kratkem na najprometnejšem kraju Zagreba ustanovili prodajalnico svojih priznanih kvalitetnih rokodelskih izdelkov. Doslej je v zadrugi včlanjenih 40 čevljarjev. Oni čevljarji, ki pristopijo v zadružno delavnico plačajo delež 5000 din, oni pa, ki bodo samo dobavljali blago plačajo 2000 din poleg zadružnega deleža 500 din. Tako se dela!

Produkcija rožnega olja v Bolgariji

Poleg produkcije tobaka je v Bolgariji najbolj donosna panoga narodnega gospodarstva produkcija rožnega olja. Že mnoge države so hotele uvesti to vrsto poljedelstva, toda nobeni se doslej ni posrečilo. Z rožnim grmom je zasajeno doslej 59.157 hektarov, na kateri površini se pridela 6,409.800 kg cvetja po ceni 4.90 levov za kg. Izvozi se 2179 kg rožnega olja v vrednosti 54 milijonov 255.000 levov. Največji odjemalec je Francija z 973 kg, sledi Anglija z 432 kg.

Letovišče za obrtnike!

Delavci in nameščenci imajo z zakonom zagotovljen plačan letni oddih. Obrtniki so v tem pogledu odvisni od svojega položaja. Zato je zanje najvažnejše, da najdejo že z majhnimi sredstvi prijeten in zdrav oddih. Tak oddih jim nudi prav do kasne jeseni prekrasno obrežno mesto Viganj na Pelješcu v Dalmaciji s kompletnim penzionom v Turistično-gospodarski šoli za 45.— dinarjev in s svobodnim kopanjem po vsej obali. Informacije in prospekte pošlje na zahtevo Turističko-domačinska škola u Vignju, z. p. Kućište.

Zagrebškemu mestnemu poglavarstvu je prepovedano opravljanje mesarskih del v lastni režiji

Zagrebška občina je preteklo leto, šele po šestletnem izvrševanju zahtevala od banske uprave, da izvzame vsa režijska klavniška dela, kot sanitarne naprave od odredb OZ. Banska uprava občini ni dovolila te ugodnosti ter ji je odredila, da svoje podjetje registrira glasom OZ. Proti tej rešitvi se je občina pritožila pri ministru trgovine in industrije, ki pa se je postavil na isto stališče kakor banska uprava. S tem je torej odločno zabranjeno zagrebški mestni klavnici klanje živine v lastni režiji, ker za izvrševanje mesarske obrti ni nikake potrebe. Citiramo to rešitev ministrstva z ozirom na to, da je tudi pri nas mnogo privatnih in samoupravnih ustanov in podjetij, ki se bavijo z množinskim klanjem živine ter tako odvzemajo zaslužek mesarskim obrtnikom.

Kaj je »Fleurop«?

V zadnjem času se čuje v zvezi s cvetličarstvom beseda Fleurop. Sestavljena je iz dveh sestavljenk: fleur d' Europe — cvetje Evrope, ter pomeni organizacijo, ki je bila ustanovljena v Zürichu l. 1927 ter ima danes preko 11.000 članov po vseh delih sveta. Člane te organizacije spoznamo po znaku, ki ga imajo v izložbi. Ta organizacija ima namen, da se s posredovanjem posameznih članov lahko pošlje sveže cvetje v najoddaljenejše kraje. Ker imajo člani te organizacije med seboj dogovorjene znake za brzojavljenje, se stroški za dogovor zmanjšajo. Naročilec plača zato samo kakih 10% od običajne cene več ter je lahko prepričan, da bo na naslov, ki ga je sporočil, pravočasno in v zaželjeni obliki dostavljeno naročeno cvetje tako n. pr. celo na ladjo, ki potuje preko oceana.

V dobi enajstih let, od kar obstoja ta mednarodna cvetličarska organizacija, se je zelo razvila, kajti javnost se tega načina pošiljanja cvetja v veliki meri poslužuje.

Tudi v večjih krajih naše ožje domovine so člani te organizacije, zato se tudi Vi vsak čas lahko poslužite njene ugodnosti ter pošljete ljubljeni osebi, prijatelju ali znancu šop cvetja v dar.

Iz elektrotehniške stroke

Pred 135 leti je bil rojen Henrik Daniel Rühmkorf. Rühmkorf je bil rojen v Hanovru l. 1803, umrl je kot precizni mehanik v Parizu l. 1877. Najprej se je izučil strugarstva, izpopolnil pa se je pozneje v Parizu v mehaniki, torej v stroki, v kateri so pričeli ravno tedaj mnogo eksperimentirati. Najbolj znan je postal Rühmkorf z iznajdbo indukcijskega aparata, ki je prvi predhodnik današnjih transformatorjev. Najprej se je njegova iznajdba uporabljala za eksplozije min. Ko je pa kmalu Lenoir iznašel prvi eksplozijski motor, je Rühmkorfova iznajdba najbolj pripomogla k njegovemu izboljšanju. Rühmkorff je delal skupno z Angležem Faradeyem in Emilom de Bois-Reymondom ter z Geisslerjem. Že na pariški razstavi l. 1855. so vzbudile veliko pozornost njegove iznajdbe, posebno pa takozvane gejslerjeve cevi, ki so dale, napolnjene z raznimi plini, različno barvano svetlobo. Te cevi se dandanes uporabljajo kot neonske cevi (polnjene z neonom) v reklamne svrhe. Današnjemu obrtniku naj služi Ruhmkorf za vzor.

Tako-le živimo

Milan Šantić je srbski pisatelj, ki zna realistično prikazati življenje v pravi luči. V svoji črtici »Na ozkotirnici« popisuje skromno življenje kavarnarja in brivca Rušida v bosanskem selu Prijepolju.

»... Rušid ima kavarnico v Prijepolju. To je majhna starinska hiša s stolčki. Velik človek se mora zelo nagniti kadar vstopi. Zgoraj pod samo streho, katere se lahko z roko dotakne, je na kosu deske napisana tvrdka z debelimi krivimi črkami: »Točilnica kave in brivnica — Rušid Čakava — Prijepolje«. Znotraj dve stolici, žerjavnik z malo žerjavice, na žerjavici kotliček, v katerem vre voda in na enem zaboju nekoliko šalic razne barve in velikosti. Še dve škatli, v eni sladkor, v drugi kava. V drugem oglu prodajalnice: ena stolica brez naslonjala, majhno ogledalce (po vsej priliki sneto s petrolejke), dvojne škarje vise na zidu, ena britev in škarje za striženje. A v sredini delavnice Rušid Čakava, »kavarnar in brivec iz Prijepolja.«

Šestdeset let je že prekoračil, pa vendar se še dobro drži. Veruje v milost božjo in vsak dan po petkrat jemlje avdes (kopelj ali umivanje Mohamedancev pred molitvijo po predpisih muslimanske vere.)

»Koliko stane kava, Rušid?«

»Pa kako naj ti povem... Jaz imam kavo dvoje vrste. Ta, ki je kakor sladka, je po dinarju, a to brez sladkorja ne plačujem dražje od 25 par.«

»Koliko narediš dnevno kupčije?«

»Kakorkoli. Nekdaj tri, nekdaj štiri, a zares, kadar je dober tržni dan izvlečem tudi pet do šest dinarjev. A imam dneve, zares, kadar do tretje večerne molitve ne zaslužim niti beliča. Kadar je pa tržni dan, tedaj dobim nekaj za striženje in britje.«

»Za koliko strižeš?«

»Hm,« smeje se Rušo, »kolikor kdo da. Nisem še nobenega stiskal za vrat in mu zaračunal več od pol dinarja. A kadar človek nima, ostrižem ga tudi zastonj, ker, kaj pa je to ostriči človeka zastonj. Škarje se ne obrabijo. To ni kakor kava, ki jo moraš kupovati vsak dan novo.«

»Koliko porabiš kave na dan?«

»Zares, kaj naj ti rečem. Osminka kave mi traja polne štiri dni. Ali najemnina me davi. Petnajst dinarjev najemnine plačujem mesečno, pa ne morem več vzdržati.«

»Pa dobro Rušo, kako preživljaš deco in kako živiš?«

»V resnici, da jih hranim jaz. Bog pa jaz. Malo zelja, malo moke in kar Bog da. Moj lepi gospod, ko bi jaz imel samo kozo, nobeden bi mi ne bil enak. Tedaj bi imel skozi vse leto mleka in sira, tudi za zimo bi shranili mesnato jed. Ali, kaj hočeš, koza je draga. Dobre koze ne moreš kupiti izpod osemdeset dinarjev. A to ti je denar!«

Tako živi Rušid Čakava. Tako žive še mnogi in mnogi Rušidi v Prijepolju. Njegov slučaj ni osamljen. Ker trgovina je propadla, obrti so uničene, cene pa vsemu padle. A živeti se mora. Ljudje pa z nekim čudnim mirom nosijo svoje breme, nikogar ne obtožujejo za nobeno stvar, podrejajo se usodi, ki je tako zapisala.

In verujejo, trdno verujejo, da bo nekega dne boljše.«

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino, vsakovrstnimi stroji in orodjem

v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 16,

pri največji izbiri v prvovrstni kakovosti in najnižjih konkurenčnih cenah na veliko in drobno.

Za nakup vsakovrstne železnine, strojev, orodja za vsako obrt, kakor tudi vsega za stavbe potrebnega materijala: betonskega železa, železnih nosilk, cementa, strešne lepenke, vodovodnih cevi in armatur, štukaturja, železnih peči in štedilnikov s potrebnim priborom za kopalnice in stranišča kot: čučavce za industrijska podjetja, odtočne cevi ter ostale zraven spadajoče armature se Vam priporoča prva domača tvrdka:

IVAN KRAVOS

Maribor, Aleksandrova 13.

priporoča kovčege, ročne torbice, aktovke, nahrbtnike, gamaše itd.

KROJAČI!

Pri nabavi vsakovrstnega blaga za moške obleke, kakor tudi podloge in pribora, Vas bodo najbolj vestno in pri najugodnejših cenah postregli pri:

Češko-jugoslovenska veletrgovina blaga

ANTON HÜBL D. D.

Zagreb, Trenkova ulica štev. 7

ŠPEDICIJA TURK

Ljubljana

prevzema:

OCARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih pošiljk in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizija po njej deklariranega blaga in vse informacije brezplačno. — Telefon inter. 24-59 — **Vilharjeva c. 33** (nasproti nove carinarnice)

PREVAŽANJE

vsakovrstnega blaga, bodisi kuriva, strojev, selitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi kot tudi s tremi avtomobili po dve, tri, in sedem ton nosilnosti. — Telefon interurban št. 21-57 — **Masarykova c. 9** (nasproti tovor. kolodvora)

Največji slovenski denarni zavod

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

ima

lastnih rezerv okoli Din 25,000.000.—

Nove in oproščene vloge Din 195.900.000.—

so vsak čas izplačljive brez vsake omejitve.

Za vse obveze hranilnice jamči

MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA

ACETILENSKI GORILNIK

je najvažnejši del naprave za AUTOGENO VARENJE in REZANJE!

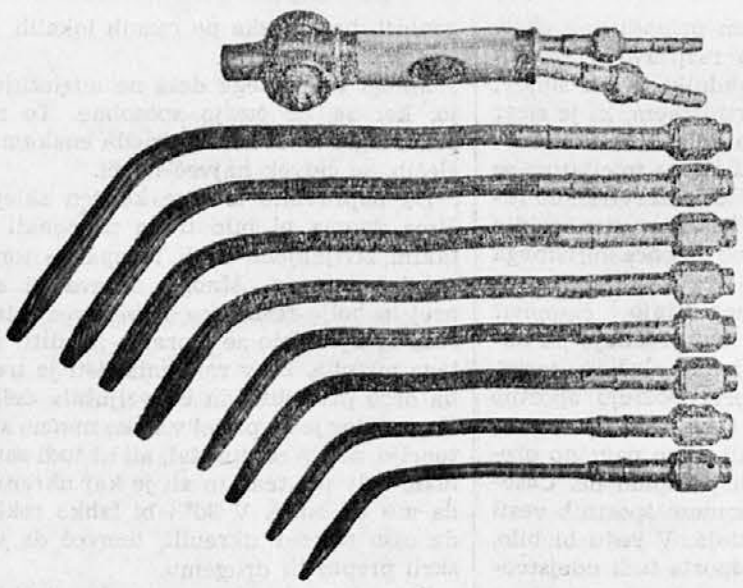

V gorilniku se mešata oba plina — acetilen in kisik — v priprostem razmerju 1 : 1, na šobi gorilnika nastanja plamen z vročino do 3100° C, s pomočjo katerega se kovine pri varenju pretaljujejo in pri rezanju predgrevajo in v pravilno uravnanem gorilniku tudi leži osnova za dobro delo.

ZATO ni vseeno, kako je gorilnik izdelan.

Dobri so le prvovrstni izdelki, kateri se izdelujejo običajno v kompletni sestavi z 8 separatnimi uložki za varenje in 1 uložkom za rezanje.

Tak prvovrsten gorilnik je »OPTIMUS« to je »najboljši« in izdelujejo ga, ter prodajajo po ugodni ceni:

AGA RUŠE d. d. udružene jugoslovenske tvornice acetilena in oksigena

Ruše pri Mariboru

ZANATSKA BANKA

Kraljevine Jugoslavije A. D.

PODRUŽNICA LJUBLJANA

Gajeva ulica 6

CENTRALA BEOGRAD

Delniška glavnica Din 75,000.000.—
Udeležba države Din 30,000.000.—

GLAVNA PODRUŽNICA ZAGREB

PODRUŽNICA SARAJEVO

PODELJUJE

obrtnikom in obrtnim podjetjem menična in hipotekarna posojila, kredite na tekoči račun, posojila na zastavo državnih vrednostnih papirjev, delnic Narodne banke in Privilegirane agrarne banke.

SPREJEMA

na obrestovanje vloge na hranilne knjižice in tekoči račun, katere izplačuje brez omejitve.

UPRAVLJA

imovino in fonde obrtniških ustanov in organizacij. Izvršuje vse ostale bančne posle.

Brzojavni naslov: »ZANATSKA«, Ljubljana — Telefon št. 20-30 — Račun Poštne hranilnice št. 14.003.

Kreditno društvo

MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

Lastna denarna sredstva so znašala 31. decembra 1936 din 2,909.574.60, varnostni zaklad din 1,297.691.60, rezervni zaklad din 1,138.756.81.

Odg. urednik Rudolf Lavrenčič. — Za konzorcij »Obrtnega Vestnika« Josip Rebek. — Tiska Narodna tiskarna (predstavnik Fran Jeran). — Vsi v Ljubljani.